

F. t. l. om svangerskabshygiejne.

nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v.

Udvalget har imidlertid været af den opfattelse, at lovgivningen om svangerskabshygiejne alene burde yde sådanne kvinder støtte, hos hvem svangerskab er påvist, og indenrigsministeriet har derfor efter omstændighederne ikke ment at burde foretage videre på dette punkt.

2. I medfør af § 1 i lov nr. 236 af 30. april 1946 om lægeundersøgelse af børn har børn, der endnu ikke er skolesøgende eller hjemmeunderviste, efter nærmere af indenrigsministeren fastsatte retningslinier adgang til vederlagsfrit at få foretaget i alt indtil 9 forebyggende helbredsundersøgelser af en læge, heraf 3 i barnets første leveår.

Ifølge sundhedsstyrelsens cirkulære af 1. december 1947 skal de 3 sidstnævnte undersøgelser almindeligvis foretages, når børnene er 5 uger, 5 måneder og 10 måneder gamle.

I udvalget har det været drøftet, om den såkaldte efterundersøgelse af kvinder, som nu i henhold til svangerskabshygiejnelovgivningen foretages ca. 6 uger efter fødslen, bør finde sted samtidig med den første forebyggende helbredsundersøgelse af barnet, altså almindeligvis når barnet er 5 uger gammelt. Dette kunne tænkes at ville betyde en lettelse for moderen, særligt i egne, hvor der er lang afstand til lægen.

Udvalget har imidlertid ikke fundet det praktisk, at undersøgelsen af moder og barn sker samtidigt, og udvalget har yderligere lagt vægt på, at det af lægelige grunde må anses heldigst, at undersøgelsen af moderen finder sted ca. 8 uger efter fødslen eller aborten. Dette tidspunkt anses også for at være det rigtige, såfremt der i forbindelse med undersøgelsen gives antikonceptionel vejledning, og der skal tilpasses pessar.

3. Det har været foreslået, at der i henhold til svangerskabshygiejnelovgivningen burde etableres en lægeundersøgelse *umiddelbart* før fødslen i tilfælde, hvor denne ikke skal foregå på sygehus eller på fødeklinikker, der er godkendt i medfør af § 9, stk. 3, i lov nr. 153 af 31. maj 1961 om sygehusvæsenet, idet en sådan undersøgelse ville være af forebyggende værdi over for komplikationer ved fødslen.

Udvalget har dog ikke anbefalet forslaget herom, idet det er udvalgets indtryk, at jordmoderen vil være opmærksom på eventuelle sygelige tilstande, der gør henvisning til læge påkrævet.

Til de enkelte bestemmelser i lovforslaget bemærkes i øvrigt:

Til § 1.

En gennemførelse af det af svangerskabskom-

missionen af 1950 fremsatte forslag om adgang til vederlagsfri vejledning i svangerskabsforebyggelse i forbindelse med den sidste helbredsundersøgelse i henhold til svangerskabshygiejneloven nødvendig, at der skabes hjemmel for i alt 5 lægeundersøgelser, hvoraf 3 som hidtil skal foretages under svangerskabet.

Ifølge det af udvalget udarbejdede udkast skulle lægen ved den første undersøgelse efter svangerskabets afslutning „give oplysning og tilbyde vejledning om svangerskabsforebyggende metoder eller henvise til anden læge, til en mødrehjælpelinstitution eller til anden lægelig vejledning.“

I seksualoplysningsudvalgets 7. plenarmøde, der blev afholdt den 23. november 1964, viste der sig nogen uenighed om den foreslåede formulering.

Et mindretal gav udtryk for betænkelighed ved, at lægen *skal* give oplysning og tilbyde vejledning, og foretrak, at lægen *skal tilbyde* oplysning og vejledning. Herved skulle det understreges, at der vel består en pligt for lægen, medens kvinden er ganske frit stillet ikke blot med hensyn til, om hun ønsker vejledning, men også om hun overhovedet ønsker oplysning. Det blev i denne forbindelse også foreslået at henstille til indenrigsministeriet at lade ordene: „give oplysning og“ udgå, idet det ikke er muligt at yde vejledning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder uden at omtale sådanne metoders eksistens.

Over for disse synspunkter blev det fra anden side gjort gældende, at kvinden er tilstrækkeligt sikret derved, at hun ikke har pligt til at møde hos lægen, medens det på den anden side er vigtigt, at der gives kvinden en bredere svangerskabshygiejnisk vejledning, herunder om betydningen af en hvileperiode samt oplysning om, at hun ikke er beskyttet mod graviditet i den første tid efter fødslen.

Ud fra den betragtning, at spørgsmålet, uanset hvilken formulering man vælger, næppe vil give anledning til vanskeligheder i praksis, enedes man i seksualoplysningsudvalget om ikke at foreslå en ændret formulering af den pågældende bestemmelse, men at gøre indenrigsministeriet bekendt med de fremkomne synspunkter.

Under indtrykket af den i seksualoplysningsudvalget stedfundne drøftelse har indenrigsministeriet foretrukket at foreslå, at det ved den første undersøgelse efter svangerskabets afslutning, altså også efter en eventuel abort, skal påhvile lægen at give oplysning om de sundhedsmæssige problemer i forbindelse med et eventuelt nyt svangerskab, herunder enten at tilbyde vejledning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder eller, hvis lægen ikke